

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2020/733
KARAR NO : 2021/4
KARAR TR : 25/01/2021

ÖZET: 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/5. madde ve fıkrası uyarınca düzenlenen sürücü belgesi geri alma tutanaına karşı yapılan itirazın, aynı Kanun'un 112. maddesinde yapılan de i iklik nedeniyle ADL YARGI YER NDE çözümlenmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : M.S.A.
Vekili : Av. .D.
Davalı : stanbul Valili i

I. DAVA KONUSU OLAY

1. stanbul Valili i Trafik Denetleme ube Müdürlüünce yapılan denetim sırasında, alkollü olarak araç kullandı ndan bahisle, davacı adına 29/12/2019 tarih ve MA-49878684 seri-sıra sayılı Trafik dari Para Cezası Karar Tutana ı düzenlenerek, davacıya 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/5. madde ve fıkrası uyarınca 1.002 TL idari para cezası verilmi , aynı birim tarafından sürücü belgesi geri alma tutana ı düzenlenmi tir.

2. Davacı vekili, sürücü belgesi geri alma tutana ının iptali istemiyle adli yargı yerine ba vuruda bulunmu tur.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

3. **stanbul 1. Sulh Ceza Hâkimli i 07/09/2020 tarihli ve D. . 2020/3265 sayılı kararı** ile; dava konusu i lemde düzenlenen geçici olarak sürücü belgesi geri alma tutana ına karşı açılacak davalarda idari yargının görevli oldu u kanaatine varıldı ndan açıklanan nedenlerle davanın hakimli inin görev alanına girmedi i kanaatine varıldı ndan ba vurunun görev yönünden reddine karar vermi , davacı vekili tarafından yapılan itiraz stanbul 2. Sulh Ceza Hâkimli inin 14/09/2020 tarihli ve D. . 2020/4596 sayılı kararı ile kesin olarak reddedilmi tir.

4. Davacı vekili, bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmı tır.

5. **stanbul 13. dare Mahkemesi 23/10/2020 tarihli ve E.2020/1521 sayılı kararı** ile; dava konusu sürücü belgesi geri alma i leminin, 5326 sayılı Kanunun 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri oldu u, 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanunun 20. maddesiyle 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 112. maddesinde yapılan de i iklik ile maddenin yeniden düzenlendi i ve bu karara karşı kanun yoluna ili kin bir düzenlemeye yer verilmedi i görüldü ü, Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde belirtildi i üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacak olması nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesine 5326

sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, sürücü belgesi geri alma tutanağına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varıldığı açıklanarak, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kurulu ve Heyeti Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar verilmiştir.

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48. maddesinin beşinci fıkrası şöyledir:

“Yapılan tespit sonucunda 0.50 promilin üzerinde alkollü olarak araç kullandığı tespit edilen sürücüler hakkında, fîli bir suç olsa bile, 700 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi altı ay süreyle geri alınır. Hususi otomobil dâhilindeki araçları alkollü olarak kullanan sürücüler bakımından promil alt sınırı 0.21 olarak uygulanır. Alkollü olarak araç kullanma nedeniyle sürücü belgesi geri alınan kişiye, son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde; ikinci defasında 877 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri iki yıl süreyle, üç veya üçten fazlasında ise, 1.407 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri her seferinde beşer yıl süreyle geri alınır. Sürücü belgelerinin herhangi bir nedenle geçici olarak geri alınmış olması halinde belirtilen süreler, geçici alma süresinin bitiminde batar.”

7. 24/05/2013 tarihli 6487 sayılı Kanun'un 19. maddesiyle, maddeye;

“Sürücü belgelerinin geçici geri alma işlemleri bu Kanunun 6ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından yapılır.” denilmek suretiyle on ikinci fıkra eklenmiştir.

8. Anılan Kanun'un, *“Trafik zabıtasının görev ve yetki sınırı ile genel zabitanın trafik hizmetlerini yürütmeye ilişkin yetkisi”* başlıklı 11 altında düzenlenen 6. maddesi şöyledir:

“Trafik zabıtası ve genel zabitanın görev ve yetki sınırı;

a) Trafik zabıtası:

Trafik zabıtası görevi sırasında kararlaştırılmamış acil ve zorunlu hallerde genel zabıta görevi yapmakla da yetkilidir.

Mülki idare amirlerince, emniyet ve asayiş bakımından zorunlu görülen hallerde, trafik zabıtasına genel zabıta görevi verilemez, araç, gereç ve özel teçhizatı trafik hizmetleri dâhilinde kullanılamaz.

b) Genel Zabıta

Trafik zabıtasının bulunmadığı veya yeterli olmadığı yerlerde polis; polisin ve trafik tekilatının görev alanı dâhilinde kalan yerlerde de jandarma, trafik emniyeti alımı subay, astsubay ve uzman jandarmalar eliyle yönetmelikte belirtilen esas ve usullere uygun olarak trafiği düzenlemeye ve trafik suçlarına el koymaya görevli ve yetkilidir.”

9. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "*Saklı tutulan hükümler*" başlığını taşıyan 19. maddesi öyledir:

“(1) Diğer kanunlarda kabahat karılığında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) yerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrişeferden alıkonulması,

gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun de iklilik yapılmıncaya kadar saklıdır.”

10. "*Genel kanun niteli i*" başlıklı 3. maddesini de i tiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi öyledir:

“(1) Bu Kanunun;

a) dari yaptırım kararlarına karılı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Di er genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır.”

11. Kanun'un genel hükümleri arasında yer alan 27. maddesinin (1) numaralı bendinde, idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karılı, kararın tebli i veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on be gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilece i öngörülmü tür.

12. Buna göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karılı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, Kanun'un 19. maddesinde sayılan yaptırımlar saklı tutulmak kaydıyla, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

13. 2918 sayılı Kanun'un Adli Kovu turma ve Cezaların Uygulanması başlıklı Dokuzuncu Kısım'a dahil "*Bu Kanundaki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkileri*" başlıklı 112. maddesinin ilk paragrafında; sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması hariç olmak üzere bu Kanundaki hafif para cezasını veya bu kanundaki hafif hapis cezasını, belgelerin geri alınması ve iptali veya i yerlerinin kapatılması cezasını gerektiren suçlarla ilgili davalara trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadığı yerlerde yetki verilen sulh ceza mahkemelerinde bakılacağı ifade edilmiştir; böylelikle sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin uygulamalar, trafik ve sulh ceza mahkemelerinin görevi dışında tutulmuşken; 12/07/2013 tarihli 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle de iklilik yapılarak maddenin başlığına, "*Sürücü belgelerinin geri alınmasında ve iptalinde yetki*"; ekinde, madde ise öyledir:

“Bu Kanunun 6ncı maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kurulu larının yetkilendirildi i haller hariç olmak üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline sulh ceza mahkemeleri karar verir.

Bu Kanunun 51inci maddesinin ihlali ve 118inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı “100 ceza puanını doldurmak” eylemi nedeniyle sürücü belgelerinin geri alınmasına yine bu Kanunun 6ncı maddesinde sayılan görevliler yetkilidir.

Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması veya iptaline dair verilen kesinle mi mahkeme kararı örnekleri, sürücülerin sicillerine i lenmek üzere mahkemelerce ilgili trafik birimlerine gönderilir.

Bu Kanuna göre görülen davalar, di er kanunlara göre görülen davalarla birle tirilemez.

.....”

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. lk nceleme

14. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı nda, üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 25/01/2021 tarihli toplantısında; Dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin i lemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ndan görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

15. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gere i görü ülüp dü ünüldü:

16. Dava, 2918 sayılı Kanun'un 48/5. madde ve fıkrası uyarınca davacı hakkında düzenlenen sürücü belgesi geri alma tutana ının iptali istemiyle açılmı tır.

17. Uyu mazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Kanun'un 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dı nda trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına kar ı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; Kanun'da idari cezalarla ilgili davalarda görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi; 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20.maddesi ile yapılan de i iklikten önceki hali ile, bu Kanun'da gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye i aret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmamı olması kar ısında ve göreve ili kin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmü iken; 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yürürlü e girmesinden sonra; öngörülen trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde

belirtilen idari yaptırım türlerinden biri oldu u, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmedi i anlaşıldı ndan, Kabahatler Kanunu'nun 5560 Sayılı Kanun'la de i ik 3. maddesinde belirtildi i üzere, idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınaca ı ndan, idari para cezasına kar ı açılan davaların görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmı tır.

18. Uyu mazlı ın esasını olu turan, sürücü belgesi geri alma tutana ına ili kin karara gelince:

19. Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ili kin karar, 2918 sayılı Kanun'un 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20.maddesi ile yapılan de i iklikten önceki 112. maddesi ve 5326 sayılı Kanun uyarınca incelendi inde, 2918 sayılı Kanun'un, bu Kanun'daki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkilerinin düzenlendi i 112. maddesi uyarınca, sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ili kin davaların sulh ceza mahkemelerinin görevine dahil edilmedi i ve 5326 sayılı Kanun'un 19. maddesinde, di er kanunlarda kabahat kar ılı ında öngörülen belirli bir süre için ehliyetin geri alınmasına ili kin hükümlerin geçici istisnalar içinde sayıldı ı dikkate alındı ında; sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ili kin davalara bakma görevinin idare mahkemesine ait oldu u sonucuna varılmı tır.

20. 5326 sayılı Kanun'un 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrasında, idari yaptırım kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmi olması halinde; idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının, bu i lemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülece i kurala ba lanmı , bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı ba lantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandı ı ifade edilmi tir.

21. 19/12/2006 tarihinde yürürlü e giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı; di er kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayaca ı ancak; idari yaptırım kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmi olması halinde; idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının, bu i lemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülece i anlaşılmaktadır.

22. Uyu mazlık Mahkemesince, idari para cezası yönünden olu an olumsuz görev uyu mazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmi olması ve dosya içeri inden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildi inin anlaşılması halinde; idari para cezasına ili kin kararın hukuka aykırılı ı iddiasının da, idari yargı yerinde görülece i sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmi tir.

23. Olayda, idari para cezasına konu i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak düzenlenen ve olumsuz görev uyu mazlı ının konusunu olu turan sürücü belgesi geri alma tutana ı ile ilgili olarak; 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "*Saklı tutulan hükümler*" ba lı ını ta ryan 19. maddesinde, "*di er kanunlarda kabahat kar ılı ında öngörülen belirli*

bir süre için, ... ehliyetin geri alınması, ...gibi yaptırımlara ili kin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun de i iklik yapıncaya kadar saklıdır” denilerek, ilgili kanununda, bu Kanun hükümlerine uygun de i iklik yapıncaya kadar saklı tutulan, ba ka bir deyi le, belirtilen istisnalar içinde sayılan yaptırımlardan biri olan “*ehliyetin geri alınması*”na ili kin hükmün, 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun’un 20. maddesiyle, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu’nun 112. maddesinde yapılan de i iklik ile yukarıda belirtilen ekilde yeniden düzenlendi i ve bu karara kar ı kanun yoluna ili kin bir düzenlemeye yer verilmedi i anla ılmı tır.

24. Görev kuralları kamu düzenine ili kin oldu undan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak do mayaca ı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmi e de etkili olaca ı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

25. Davanın açıldı ı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmi ise, (davanın açıldı ı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekece i; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, de i ikli in yürürlü e girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanaca ına dair intikal hükümlerinin varlı ı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyece i açıktır.

26. Di er taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmı , bu sırada yapılan bir kanun de i ikli i ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmi ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

27. ncelenen uyu mazlıkta, öngörülen sürücü belgesi geri alma tutana ının 5326 sayılı Kanun’un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri oldu u, 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun’un 20.maddesiyle 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu’nun 112. maddesinde yapılan de i iklik ile maddenin yeniden düzenlendi i ve bu karara kar ı kanun yoluna ili kin bir düzenlemeye yer verilmedi i anla ılmı tır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu’nun 5560 sayılı Kanun’la de i ik 3. maddesinde, bu Kanunun idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı belirtildi inden, sürücü belgesi geri alma tutana ına kar ı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmı tır.

28. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, stanbul 13. dare Mahkemesince yapılan ba vurunun kabulü ile, stanbul 1. Sulh Ceza Hâkimli ince verilen 07/09/2020 tarihli ve D. .2020/3265 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. stanbul 13. dare Mahkemesince yapılan BA VURUNUN KABULÜ ile, stanbul 1. Sulh Ceza Hâkimli ince verilen 07/09/2020 tarihli ve D. .2020/3265 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

25/01/2021 tarihinde, Üye Ahmet ARSLAN'ın KAR I OYU ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükri
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KARAR OYU

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun dava konusu uyuşmazlık ile ilgili hükümleri bir bütün halinde de erlendirildiğinde, bir idari işlem olan sürücü belgesinin geri alınmasına ilişkin işlemlerden doğan uyuşmazlıklarda görevli mahkemelerin idari yargı mercii olduğu tartışılmaz olup, 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesinde yer alan "idari yaptırım kararının verildiği işlemler kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmesi halinde, idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının bu işlemin iptal talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği" düzenlemesi uyarınca da dava konusu işlemlerden doğan uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyorum. 25/01/2021

Üye
Ahmet ARSLAN